

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทยส่วนมากได้กำหนดทิศทางการพัฒนามุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในระยะยาว เพื่อร่วมเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และรองรับการพัฒนาประเทศที่ต้องเร่งปรับตัวในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในภูมิภาคแห่งหนึ่ง ที่มุ่งมั่นที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัยในระยะเริ่มต้น และเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่เข้มแข็งในระยะยาว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่ถูกครอบงำด้วยระบบราชการที่ไม่คุ้นเคยกับการแข่งขัน ในขณะที่ค่อนข้างมีความอิสระสูง และคุ้นเคยกับการบริหารจัดการแบบแยกส่วน ทำให้การขับเคลื่อนภารกิจในทิศทางดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

การดำเนินการกิจด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จำแนกเป็นหลายระดับ ได้แก่ ระดับมหาวิทยาลัย วิทยาเขต/เขตการศึกษา คณะ และภาควิชา นอกจากนี้ ยังอาจจำแนกเป็นหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มวิทยาศาสตร์กายภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์ชีวภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสังคมศาสตร์ ตลอดจนเริ่มมีการจัดกลุ่มวิจัยเป็นการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ การวิจัยเชิงนวัตกรรม กลุ่มวิจัย/สถานวิจัยเฉพาะทาง และกำลังพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์/สถาบัน/สาขาวิจัยสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งบางครั้งมีจุดมุ่งหมายจำเพาะและวิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน

ในช่วงที่ผ่านมา ระบบการสนับสนุนงานวิจัยในภาพรวมของมหาวิทยาลัยยังขาดการเชื่อมโยงเชิงระบบ แม้มีหน่วยงาน เช่น ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ สำนักวิจัยและพัฒนา กองบริการศึกษา กองแผนงาน สำนักวิทยบริการ ศูนย์คอมพิวเตอร์ และศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งสามารถให้การสนับสนุนการวิจัยตามบทบาท แต่ยังคงขาดบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ระบบการจัดการงานวิจัยในภาพรวมยังขาดเอกภาพและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้ปัจจุบันมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้พัฒนาระบบและกลไกที่สามารถขับเคลื่อนวัตถุประสงค์ด้านวิจัยเพิ่มเติมบ้างแล้ว เช่น ระบบจัดสรรทุนวิจัย ระบบตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานด้านวิจัยในระดับต่าง ๆ ผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาจึงไม่สามารถยืนยันได้ว่าระบบบริหารงานวิจัยที่มีอยู่เหมาะสม/เพียงพอที่จะขับเคลื่อนองค์กร ไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยอย่างเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องได้

โครงการศึกษาวิจัยนี้ จึงมุ่งค้นหารูปแบบ หรือองค์ประกอบที่สำคัญของระบบบริหารงานวิจัยที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สามารถครอบคลุมความหลากหลายในระดับหน่วยปฏิบัติการ แต่เป็นเอกภาพในระดับองค์กร และสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย

ไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่างประมาณที่ภาครัฐ สังคม และองค์กรต่าง ๆ ร่วมให้การสนับสนุน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. พัฒนาด้านแบบระบบและ/หรือองค์ประกอบสำคัญของระบบที่มีความจำเป็นในการพัฒนางานวิจัยสำหรับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. พัฒนากลไกและ/หรือมาตรการสนับสนุนการดำเนินงานของระบบบริหารจัดการงานวิจัยของคณะ/หน่วยงานเทียบเท่าคณะ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. รวบรวม คัดเลือก และศึกษาวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิจัยรูปแบบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษารูปแบบอื่น ๆ
2. รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของคณะ/หน่วยงานเทียบเท่าคณะ ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. พัฒนาด้านแบบระบบ และองค์ประกอบสำคัญของระบบการบริหารจัดการงานวิจัย ที่ครอบคลุมความแตกต่างระดับคณะ และหน่วยงานเทียบเท่าคณะในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในบริบทที่มหาวิทยาลัยมีส่วนเกี่ยวข้อง
4. ทดสอบความเหมาะสม โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์จากแบบสอบถาม และการทดลองใช้งานตัวแบบ/องค์ประกอบสำคัญ/กลไกเฉพาะของระบบที่พัฒนาขึ้น ในหน่วยงานที่รับผิดชอบ/หน่วยงานนำร่อง ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. ประมวลผลการทดสอบ/ปรับปรุงระบบ/องค์ประกอบสำคัญ และเสนอแนะมาตรการสนับสนุนการดำเนินงานของระบบการบริหารจัดการงานวิจัยสำหรับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อนำไปใช้งานในระยะต่อไป

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยได้ต้นแบบระบบ/องค์ประกอบสำคัญ/กลไก/มาตรการสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ครอบคลุมความหลากหลายในระดับหน่วยปฏิบัติ แต่มีความเป็นเอกภาพในระดับองค์กรที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
2. มหาวิทยาลัยได้ฐานข้อมูล/สารสนเทศ/ระบบการจัดการเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิจัย เครือข่ายวิจัย สามารถใช้ประเมินสถานการณ์งานวิจัยของคณะ/หน่วยงานเทียบเท่า และของ

มหาวิทยาลัยในภาพรวม เป็นประโยชน์ในการวางแผน กำกับดูแล และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานวิจัยให้สอดคล้องสถานการณ์ / ความต้องการ และนโยบายของมหาวิทยาลัย/รัฐ